

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

SAYI : B 18 0 DMP 0 03 05 010 03/145/3244
KONU: Yerel Etik Kurul Yönergeleri

25796

2-2 /04/2008

YÜKSEK ÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞINA

Bilindiği üzere 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ihtivasında Bakanlığımızca hazırlanan "Hayvan Deneyleri Etik Kurullarının Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik" 06.07.2006 gün ve 26220 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Yönetmelik, Avrupa Birliğine uyum çalışmaları kapsamında 86/609/EEC sayılı Deneysel Hayvanların Korunmasına Dair Konsey Direktifi doğrultusunda hazırlanmış olup, uygulamanın 2007 yılı sonu itibari ile tamamlanması öngörülmüştür.

Söz konusu Yönetmeliğin 9 uncu maddesi 1 inci fıkrasında "Hayvan deneyleri yerel etik kurulları (HADYEK) bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde aşağıdaki şekilde kurulur ve (a) bendinde 5199 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi hükmü gereğince yerel etik kurullar, deney hayvanı kullanan Sağlık, Tarım ve Köyişleri, Çevre ve Orman ve Milli Eğitim Bakanlıklarına bağlı araştırma ve hizmet veren kurum ve kuruluşlar ile yüksek öğretim kurumlarında kurulur. Bunların dışında kalan ve bu Yönetmeliğin öngördüğü şekilde deney hayvanı kullanmak isteyen tüm resmi ve özel kurum ve kuruluşlar Hayvan Deneyleri Merkezi Etik Kuruluna başvurarak yerel etik kurul kurma izni talep eder. Hayvan deneyleri yerel etik kurulu bulunmayan kurum ve kuruluşlarda hayvan deneyleri yapılamaz" hükmü yer almaktadır. Ayrıca, Yönetmeliğin 11 inci maddesinin (a) bendinde "...Her kurul kendi çalışma usul ve esaslarını belirleyen bir yönerge hazırlar. Kurumlarınca onaylanan bu yönerge Merkezi Etik Kurul tarafından onaylandıktan sonra işlerlik kazanır" hükmü bulunmaktadır.

Diğer taraftan aynı yönetmeliğin geçici 2 nci maddesinin 1 inci fıkrasında " Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce uygun eğitim programlarından geçmiş ve/veya deney hayvanları ile en az bir yıl süre ile çalışmış olduğunu belgeleyen kişilere, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yerel etik kuruluna başvurmaları halinde yapılacak değerlendirme sonucunda, ilgili yerel etik kurul tarafından deney hayvanları kullanma sertifikası verilebilir" hükmü yer almaktadır.

Ayrıca bilimsel etkinliklerde nasıl bir yol izleneceği hakkında yönetmeliğin 16 ncı maddesinin 1 inci fıkrasında " Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten bir yıl sonrası itibarı ile deney hayvanları kullanılarak yapılan her türlü ulusal ve uluslararası yayımlanacak bilimsel etkinlikte yerel etik kurulu onayı alınmıştır veya yerel etik kurul ilkelerine uyulmuştur ifadesi yer alır" hükmü yer almaktadır.

Deneysel hayvanları ile alakalı düzenleme getiren diğer bir kuruluş da Tarım ve Köyişleri Bakanlığı olup, Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca 16.05.2004 gün ve 25464 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Deneysel Hayvanların Korunması, Deneysel Hayvanların Üretim Yerleri ile Deneysel Yapacak Olan Laboratuvarların Kuruluş, Çalışma, Denetim, Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik" ve alakalı talimatları ihtivasında deney hayvanı kullanıcı, üretici veya yetiştirici kuruluşların ilgili Bakanlıktan izin almaları gerekmektedir.

Bu bağlamda 5199 sayılı Kanun'un 28 inci maddesi (f) fıkrasında; 9 uncu maddede ve çıkarılacak yönetmeliklerde belirtilen hususlara uymayanlara hayvan başına 300 YTL, yetkisi olmadığı halde hayvan deneyi yapanlara hayvan başına 1200 YTL. idarî para cezası verilmesi öngörülmektedir.

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

16.08.2006 tarih ve B.18.0.DMP.0.03.05.010.03/188 sayılı yazımız ile deney hayvanı kullanan/kullanacak tüm üniversitelerde söz konusu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde yerel etik kurullarının oluşturulmasının gerektiği belirtilmiş olup bahse konu yazımız doğrultusunda bu güne kadar Hayvan Deneyleri Merkezi Etik Kurulu'na sadece 26 üniversite tarafından Yerel Etik Kurul yönergelerinin onaylanması için başvuruda bulunulmuştur.

Bu kapsamda; deney hayvanı kullanan bütün üniversitelerin, yerel etik kurullarını bir an önce oluşturarak, yönergelerini onaylanmak üzere Hayvan Deneyleri Merkezi Etik Kuruluna göndermeleri, hayvan deneyleri ile ilgili izinsiz deney hayvanı kullanan üniversitelere Hayvan Deneyleri Merkezi Etik Kurulunca yapılacak denetimler sonucunda 5199 sayılı Kanuna göre idari para cezası uygulanacak olması sebebiyle, yerel etik kurulu olmayan birimlerde yerel etik kurulların kurulması, yerel etik kurulu oluşturmuş birimlerin yönergelerinin en kısa zamanda yazılı ve e-posta aracılığı ile (merkezetikkurulu@gmail.com) yazışma ve e-posta adreslerini de belirterek Genel Müdürlüğümüze ivedi olarak gönderilmesi, söz konusu yönetmeliğin yayımından önce Deney Hayvanları Kullanım Sertifikası almış kişilerden yönetmelikte belirtilen süre içinde yerel etik kurullara başvurmayanların eski tarihli sertifikalarının geçersiz olduğunun bildirilmesi, bilimsel etkinliklerde aynı yönetmeliğin 16 ncı maddesi hükmü doğrultusunda hareket edilmesi, aksi takdirde bilimsel etkinliğin geçersiz olacağını bildirilmesi ve Bakanlığımız web sayfasında yer alan 2007/11 sayılı Genelge (Deney Hayvanları Kullanım Sertifikası Eğitim Programı) çerçevesinde eğitimlerin yapılması hususlarının kurumunuza bağlı birimlere duyurulması hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Hasan Z. SARIKAYA Y.
Bakan a.
Müsteşar